

Η παλαιότερη Πομακική εφημερίδα, από το 1997

Έκδοση Κέντρου Πομακικών Ερευνών

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

24 Ιουλίου 2011

Έτος 14 / Αρ. φ. 55

ΠΑΙΡΝΕΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΖΙΡΑΑΤ!

Ρατσιστικά κριτήρια;

Καταγγείλαμε στα τελευταία φύλλα της *Ζαγάλιστα*, την πρακτική των υποκαταστημάτων της τουρκικής τράπεζας Ζιραάτ στην Ελληνική Θράκη να **μην αναρτούν την Ελληνική σημαία** σε καμία εθνική ή τοπική επέτειο. Τελικά, η αντίδρασή μας είχε αποτέλεσμα και για πρώτη φορά (12 Μαΐου 2011), παραμονές της επετείου απελευθέρωσης της Κομοτηνής (14 Μαΐου 1920), το υποκατάστημα Κομοτηνής **όψωσε** την ελληνική σημαία.

Ακολούθησε η τουρκικής ... ειλικρίνειας διάψευση του γενικού διευθυντή Ελλάδας της Ζιραάτ κ. **Οζενίς Οζινούρ**, στον οποίο όμως απαντήσαμε στο προηγούμενο φύλλο μας.

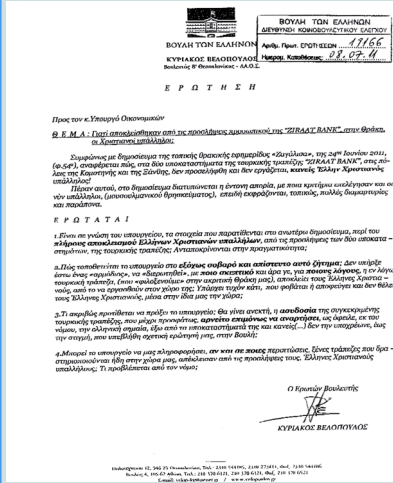
Παράλληλα, θέσαμε και το ερώτημα γιατί στα υποκαταστήματα της Κομοτηνής και Ξάνθης δεν προσελήφθη **ΚΑΝΕΝΑΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ**, είτε άπειρος είτε έμπειρος από την τοπική αγορά; Τα κριτήρια είναι αυτά που από την πρώτη ματιά δείχνουν να είναι, δηλαδή οι προσλήψεις γίνονται με κριτήρια φυλετικά και

θρησκευτικά; Εάν είναι έτσι, αυτό δεν αποτελεί αποκάλυπτο **ρατσισμό**; Δεν τίθεται δημοκρατικό και πολιτικό πρόβλημα; Έτσι καταπίνουν όλοι (τραπεζικές αρχές, οι **κρυπτόμενοι** από τα εθνικά ζητήματα τοπικοί βουλευτές του νομού Ροδόπης, αλλά και οι τοπικές κοινωνίες) την τουρκική προκλητικότητα;

Είναι γνωστό ότι σε όλα σχεδόν τα υποκαταστήματα των τραπεζών στην Ελληνική Θράκη, εργάζονται και **μουσουλμάνοι υπάλληλοι**, ώστε η σύνθεση του προσωπικού τους να αντανακλά σε ένα βαθμό τη σύνθεση των τοπικών κοινωνιών στις οποίες απευθύνονται. Για να καλυφθεί αυτό το δημοκρατικό κριτήριο μπήκαν από το «παράθυρο» μουσουλμάνοι υπάλληλοι χωρίς να αξιολογηθούν αντικειμενικά, τους οποίους προώθησαν οι γνωστοί ανθελληνικοί κύκλοι, τους οποίους **προσκυνούν δουλικά**, τόσο τα κόμματα όσο και εγχώριοι ελληνόφωνοι πολιτικάντηδες.

Το αντίστροφο φαίνεται να μην συγκινεί τους Τούρκους της Ζιραάτ, οι οποίοι αγνοούν προκλητικά αυτή την δημοκρατική πρακτική. Ερωτούμε **«Υπάρχει έστω ΜΙΑ άλλη ξένη τράπεζα μεταξύ των δεκάδων που λειτουργούν στην Ελλάδα, η οποία να έχει κάνει προσλήψεις με κριτήρια θρησκευτικά, γλωσσικά και καταγωγής»;**

Σημειώνουμε ότι ο βουλευτής του ΛΑΟΣ κ. **Κυριάκος Βελόπουλος**, με αφορμή τις αποκαλύψεις μας, κατέθεσε ερώτηση στη Βουλή των Ελλήνων (8.7.2011), ζητώντας από τον Υπουργό Οικονομικών, να απαντήσει **«γιατί αποκλείστηκαν πλήρως από τις προσλήψεις προσωπικού της Ζιραάτ στη Θράκη, οι χριστιανοί»;**. Αναμένουμε την απάντηση του Υπουργού...

Το κείμενο της ερώτησης στη βουλή

ΚΑΙ ΕΝΑΣ, ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ!

Θαυμάσια η τηλεοπτική προβολή της Παγκόσμιας Ημέρας για τους Πρόσφυγες (20 Ιουλίου) από την ηθοποιό, **Αντζελίνα Τζολί**. Κάθε φορά που ο τηλεοπτικός φακός εστιάζει σε έναν πρόσφυγα ή σε ένα παιδί που μεγαλώνει σε καταυλισμό, εμφανίζεται η ηθοποιός και επαναλαμβάνει **«Και ένας, είναι πολύ»**, θέλοντας να στείλει το μήνυμα, ότι **δεν έχει σημασία ο αριθμός, όσων υποφέρουν**, ακόμα και ένας να υπάρχει, είναι πολύ.

Αντζελίνα Τζολί

Συμφωνούμε, και προσαρμόζοντας το μήνυμα της διεθνούς Ημέρας για τους Πρόσφυγες, που έχει καθιερώσει ο Ο.Η.Ε., λέμε ότι **«Και ένας Πομάκος να μείνει ο οποίος μεγαλώνει μέσα σε συνθήκες γενοκτονίας, είναι πολύ!»**

Αυτή είναι και η απάντησή μας στο τουρκόφωνους και ελληνόφωνους γενίτσαρους της Θράκης, οι οποίοι με στόχο να υπονομεύσουν τον αγώνα μας, προβάλλουν το επιχείρημα **«πόσοι είναι οι Πομάκοι»;**.

ΚΑΙ ΕΝΑΣ, ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ!

Αγωνιστικό κάλεσμα!

Στηρίζτε τη **Ζαγάλιστα**! Οι αναγνώστες της είναι η μοναδική πηγή ηθικής και υλικής δύναμης. Διαδώστε την εφημερίδα. Κάθε νέα συνδρομή, μικραίνει την απόσταση του Μαραθωνίου που διανύουμε. **ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΕΜΠΡΑΚΤΑ. ΕΓΓΡΑΨΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ!**

Άννα Φραγκουδάκη

Σταχυολογούμε και σχολιάζουμε ορισμένα από αυτά. Κατ'αρχάς, εκμυστηρεύτηκαν ότι για να καταρτίσουν το δικό τους πρόγραμμα, αξιοποίησαν την διεθνή εμπειρία σε αντίστοιχα προγράμματα, εξετάζοντας περιοχές όπου υπάρχει **συγκρουσιακό υπόβαθρο**, όπως στους ιθαγενείς της Αμερικής, στο Βέλγιο και αλλού.

Αν και ταξίδεψαν επιστημονικά τόσο μακριά, τους **ιθαγενείς Πομάκους** που **κατακρεουργούνται** γλωσσικά και ιδεολογικά μέσα στις σχολικές αίθουσες της Θράκης, δεν τους είδαν πουθενά...Μύωπε, οφθαλμολογικά, ή ιδεολογικά;

Ανέφεραν ότι πολλοί τους κατηγορούν ότι το πρόγραμμα **εκτουρκίζει τη μειονότητα**, αλλά οι ίδιες αποκρούουν τις κατηγορίες και εκτιμούν ότι οι επικριτές τους στη Θράκη, είναι πλέον λίγοι...Σφάλουν οικτρά! Αν βέβαια με τα εκατομμύρια που δαπανήθηκαν, κάποιοι ενσωματώθηκαν στο πρόγραμμα επ αμοιβή, και νιώθουν τώρα ικανοποιημένοι και **σιωπούν**, αυτό είναι άλλη υπόθεση...

Θάλεια Δραγώνα

(συνεχ. στη σ. 2)

ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΟΙ ΦΡΑΓΚΟΥΔΑΚΟ-ΔΡΑΓΩΝΕΣ

Σιωπούν για την γενοκτονία...

Ω, καιροί, ω ήθη...

Στο δορυφορικό κανάλι του ΡΙΚ φιλοξενήθηκαν το βράδυ της 11.7.2011, οι κυρίες **Φραγκουδάκη και Δραγώνα**, προκειμένου να εκθέσουν τη φιλοσοφία και τα αποτελέσματα της, εκατομμυρίων ευρώ αξίας, εκπαιδευτικής τους παρέμβασης στην Ελληνική Θράκη. Απαλλαγμένες ψυχολογικά από την πίεση που νιώθουν στα Ελλαδικά ΜΜΕ, είπαν πολλά και ...ενδιαφέροντα!

Σταχυολογούμε και σχολιάζουμε ορισμένα από αυτά. Κατ'αρχάς, εκμυστηρεύτηκαν ότι για να καταρτίσουν το δικό τους πρόγραμμα, αξιοποίησαν την διεθνή εμπειρία σε αντίστοιχα προγράμματα, εξετάζοντας περιοχές όπου υπάρχει **συγκρουσιακό υπόβαθρο**, όπως στους ιθαγενείς της Αμερικής, στο Βέλγιο και αλλού.

Αλλαγή αποδέκτη

Ερώτημα προς τον κ. Θύμιο Σιώκο

Στο προηγούμενο φύλλο, με αφορμή το εκπαιδευτικό **«πραξικόπημα»** του τουρκόφωνου (και εν μέρει Πομακόφωνου δήμου Αρριανών), **να μην εγκρίνει** την συνένωση των διοικητικών συμβουλίων των σχολικών επιτροπών με στόχο να **αδρανοποιήσει** τα δημόσια ελληνόφωνα νηπιαγωγεία (στα Πομακοχώρια) και το ελληνόφωνο γυμνάσιο Οργάνης **προς όφελος των μειονοτικών**, είχαμε ερωτήσει τον περιφερειάρχη κ. **Α. Γιαννακίδη**,

Αρης Γιαννακίδης

εάν θα επικυρώσει τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου του δήμου Αρριανών. Μας ενημέρωσαν, ορθώς, ότι με τον **«Καλλικράτη»** δεν επικυρώνει ο εκλεγμένος Περιφερειάρχης, αλλά ο γενικός γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης κ. **Θύμιος Σιώκος**. Κατά συνέπεια το ερώτημα απευθύνεται στον κ. **Θύμιο Σιώκο**. Πάντως, μέχρι στιγμής, απάντηση δεν λάβαμε από καμία πλευρά.

Θύμιος Σιώκος

Όμως, ο κ. **Α. Γιαννακίδης** έχει **ιστορικές ευθύνες** και είναι μέρος του σκηνικού εκτουρκισμού, της Θράκης.

(συνεχ. στη σ. 3)

(συνεχ. από το φύλλο αριθ. 53/Μάιος 2011)

Ηιδrellez-Gergöv-Gergövden

POMAKLARDΑ HIDRELLEZ

Şimdi bu geleneğin Pomaklar arasında nasıl yapıldığına bir göz atalım;

İμραχήμ Κενάρ

Hidrellez gününden önceki 5 Mayıs günü özellikle genç kızları büyük bir heyecan sarmaktadır. 5 Mayıs günü mahalleler teker teker gezilmekte ve hazırlanacak olan ve ismine de ‘Martufal Çömleği’ denilen büyük bir çömleğe konulmak üzere özel eşyalar toplanmaktadır. Küçük çiçek demetleri hazırlar genç kızlar. Rengarenk çiçeklerden oluşan bu demetçikler gelin teli ya da değişik renkli iplerle, diğerlerinden ayırt edilecek şekilde bağlanarak, bir küp içerisine biriktirilir. Solmamaları için su da serpilir üzerlerine.

BİR GÜN ÖNCE

5 Mayıs günü kırlardan 41 çeşit ot toplanmakta, bunlar içi su dolu bir küp veya kazana konmaktadır. En üste bir gül dalı (trendafilski prachki) ve ayna konulur ve küpün ağzı kırmızı bir kuşak (Poyas)la sarılarak bağlanır. 6 mayıs sabahı kimisi o suyla duş şeklinde yıkanır, kimileri yüzlerini yıkar sadece bu suyla tüm aile bireyleri yıkanmakta ve bununla ailenin temiz olacağına, cildin güzelleşeceğine ve hastalıklardan arınıp, zindelik kazanılacağına inanılırdı. Bu gelenek kısmen de olsa halen devam etmektedir. O suyada ‘Gergöfkili’ ismi verilir.

Kimi yerdeki Pomaklar ise bir gün öncesi dere kenarlarına iner Gergöfki diye tabir edilen sarı yaprakları olan bir çiçekten toplarlar, bunları dalları ile birlikte ‘Kotli’ (kazanın bir küçüğü olan) bakraç’lara konulur, ertesi sabaha kadar bahçede aya karşı bırakılır. Ayrıca küp içine bırakılan çiçek demetlerini toplanılan yerde o ailenin varsa, yoksa komşu aileden küçük ama en sonuncu erkek çocuğuna (stırsık) çektirilir. Demeti çekilen kız stırsık olana hediye verir. Bu yumurta da olurdu parada.

5 Mayıs günündeki bu hazırlıklardan sonra akşam olduğunda ise ateşler yakılıp üzerinden atlanır. Bu ateşlerden atlama kısmında ise genellikle en az 3 defa olmasına dikkat edilir. Ayrıca kimi bölgelerde ateşten atlama sırasında ‘Babu kömür ben demir’ şeklinde söylemlerde’de bulunmak adettendir. Bunu söylemenin amacı ise gelecek yıl içerisinde babalardan daha güçlü ve daha sağlıklı olunma isteğini belirtmek amacı taşımaktadır. Diğer bir yandan ateş üzerinden atlayarak yıl içinde kazanılmış olumsuz ve kötü olan her şeyin yok olacağına inanılır. Bu ateşte hasırlar yakılmakta, böylece bit, pire ve günahlardan da arınıldığına inanılmaktadır. Eski yıllarda, Hidrelleze bir hafta kala hazırlıklar başlamaktaydı. Evlerde temizlik yapılır ve Hidrellez pikniği için yiyecekler önceden hazırlanırdı. Ekonomik durumu iyi olanlar, 6 Mayıs günü çevirme yapıp yemek için oğlak ve kuzu almaya gayret gösterirler.

Bu geleneğin gereklerini yerine getirme işlemleri sırasında ayrıca Söğüt ağacında azımsanmıyacak oranda bir önemi vardır. Hidrellez sabahı erkenden kalkılıp evlere söğüt dalı asılır. Söğüt dalının evlere asılmasının veya vücudun herhangi bir yerine bağlanmasının, sağlık getireceğine inanılır. Ayrıca çocuklar erkenden kalkar bir söğüt dalı bulur. Çocukların sabahki ilk işi söğüt dalları bulduktan sonra büyüklerle birlikte koyunları sayıp çobana teslim etmek olur. Söğüt dalları sayma amaçlı kullanılacak olsa bile çocuklara koyunların sırtlarına söyüt dallarıyla vurması nasihat edilir ve bunun sebebini de koyunların besili olmasını sağlamak amaçlı olduğunu söylerler. Pomakların çiftçi ağırlıklı olduğu düşünülürse yetiştirilen hayvanların besili olması umudu ailenin geçimi için ciddi bir önem taşımaktadır. Bundan dolayı sadece insanlar için değil hayvanların sağlıklı ve besili olması içinde dileklerde bulunulur.

5 mayıs günü dilekler kağıtlara yazılıp gül ağaçlarının altına gömülür. Evlenecek kızlar yüzük resmi, ev almak isteyenler ev resmi, çocuğu olmayanlarda bebek resmi çizip gömerler gülün altına. Bu davranışla bir anlamda doğadan kendi sorunlarına çözümler üretmesi beklenir.

6 MAYIS GELMİŞTİR

Tüm bu hazırlıklardan sonra artık 6 Mayıs gelmiştir. Herkes erkenden kalkar ve açık bir alana çıkarak üstünü başını silkeler. Böylece kışın getirdiği hastalıkların atıldığına inanılmaktadır. Eşyalar da silkelenir aynı amaçla... Sonra leylak (zdravest-Geranium)’larla yüzünü yıkar insanlar. Sağlıklı yaşama arzusunu ifade eder bu. Ardından bayramlık giysilerini giyen gençler; bir gün önce içini çiçeklerle doldurdıkları küpün bekletildiği evin bahçesinde toplanır. Bazen komik giysiler (erkek kıyafeti giyen kızlar ya da kız kılığına giren erkekler gibi.) giyenler de olur. Hidrellez günü herkes neşeli olmalı ve neşeyle yapılmalıdır. Pesnalar’da(Pomak Halk Türküsü) öyle. Özellikle acıklı olan pesnalar o gün söylenmez.

Küpün başına güzel sesli birileri ve mutlaka evlenmemiş genç bir kız geçirilir. İlk pesna söylenirken küp açılır. Genç kız sırayla içindeki çiçek demetlerini çıkarmaya başlar. Çıkardığını herkesin görmesi için havaya kaldırarak sallar. Üzerindeki özel nişan sayesinde herkes kendi demetini tanıır böylece. Her demet için ayrı bir dörtlük (mani) okur, pesna’cı kız (ya da kızlar). Kendi demetinin çıkarıldığını görenler can kulağıyla dinler söylenen dörtlüğü. Çünkü söylenecek pesna kendi kısmetini anlatacaktır. Pesna sözlerinden çiçeğini küpe koyarken tuttuğu niyetin gerçekleşeceğine dair işaretler beklenir. Çiçek demeti ve pesna sözlerinin tesadüfen eşleştiği kabul edildiği için, ilgili kişinin yakın geleceğinden haber veren bir tür fal gibi görülür bu olay. . Yalnızca neşe ve umut yüklü pesnalar söylendiğinden, daima umutla dolar gençlerin yüreği. Pesnalar ve çiçek sallamalar küp boşalınca kadar sürer. Pesnası okunmuş çiçek elden ele uzatılarak sahibine ulaşır. Sahibi bazen gizler kendisini bazen de özellikle açık eder. Kendisini izleyen sevgilisi ya da yakınlarına iletilecek dolaylı mesaj anlamında da gelecektir bu davranışları. Bu aynı zamanda gençlerin duygularını ifade etme fırsatıdırda...

Çiçekler çıktıktan sonra küpte kalan su atılmaz. Türlü kokular barındıran bir çiçek suyu haline geldiği için; isteyen evine götürüp elini yüzünü yıkar onunla. Özellikle çocukların bu sularla yıkanmasına özen gösterilir. Yeni gelen yılın çocuklara sağlık getireceğine inanılır.

Kız çocuklarıda bu suyla yıkanırsa hayat boyu çiçek gibi güzel kokacağına inalinır. Ayrıca bu yıkama işleminden sonra kız çocuklarının yanına bir süpürge ve ip getirilir. Bunun yanında oturtulan kızların saçları taranırki saçları süpürge gibi dolgun ip gibi uzun ve sağlam olsun.

ÇİĞLERE EL SÜRÜLÜP YÜZ ISLATILIR

Ayrıca kısaca yapılanları ve inanışları sıralamak gerekirse:

-Gergövden günü kıştan kalma kuru mısırlar kaynatılır ve pişmesi uzun sürdüğü için özellikle kuru mısır seçilir, mısırlar sabahtan kaynamaya konulur . İnanışa göre ocağın o gün sürekli yanması sene boyunca evin ocağının sönmeyeceği ve bereketli bir yıl geçirileceğine inanılır.

Yeni doğum yapmış olan inek sütlerinden Höşmerim tatlısı yapılır. Gergövden günü yumurtalar boyanır ve şenliklerin olacağı yerlerde salıncaklar kurulur. Gergövden mutlaka evlerde temizlik yapılmış olarak karşılanmalıdır. İneklerin sütü kesilmesin diye gergövden’e 7 gün kala kimseye peynir ve yoğurt mayası verilmez.

Evin bereketi gitmesin düşüncesiyle kimseye ekmek mayası verilmez. Gergövden akşamı yakılan ateşlerde evin eski eşyaları muhakkak o ateşte yakılır ve evin temizleneceğine inanılır.

Gergövden gecesi (5 Mayıs’ta) evin ana giriş kapısına ağaçlardan koparılan yeşil yapraklı dal konur. Özellikle kapıya asılan söğüt dalının sağlık getireceğine inanılmaktadır.

Gergövden gecesi ısırğan otu toplanıp evin önüne konur. Isırğan otu sabaha kadar yendiyse, o kişinin seneye Gergövden’e kadar öleceğine, yenmediyse yaşayacağına inanılır.

Gergövden akşamı (5 Mayıs) kadın ve kızlar ellerine kına yakarlar. Gergövden sabahı erkenden kalkılıp yakındaki bir dereден üç kez geçilir ve çim üzerindeki çiğlere el sürülüp yüzler ıslatılır. Geçmiş yılın kirlerinden arınarak ve doğanın yeniden uyanışıyla temizlenileceğine inanılmaktadır.

Gergövden günü hayvanlar ilk defa ovalık otlaklara serbestçe salınır. 6 Mayıstan önce buralara ya da kırlara hayvanların salınması pek kabul görmez. Bir anlamda 6 Mayısın hayvanlarında bayramı olduğu söylenir.

Gergövden günü badana, temizlik yapılmaz ve tarlaya çalışmaya gidilmez. Evde un elenmez ve ekmek yapılmaz, çamaşır yıkanmaz. Dikiş dikilmez kısmetini kapatacağına inanılır.

Gergövden günü makas iple bağlanır, açılmaz. Makas kimseye verilmez, elle tutulmaz. Gergövden sabahı bazı yerlerde tüfekle atış yapılır. Kötülükleri kovacağına inanılır. Gergövden günü evde süt pişirilmez, gecedен kullanılacak sütler pişirilmiş olur. Sütü olmayan komşulara süt dağıtılır ki ineklerin süt verimi o yıl iyi olsun. Türkiye’de sadece Romanlara has bir kutlama ve bayram olduğuna ilişkin inanışlarda da ciddi bir yanlışının söz konusu olduğunu bu açıklamalarımızdan sonra sanırım belirtmemize gerek yok.

Özelde Pomaklar arasında, genelde Balkan ve Anadolu halklarında uygulanan ve inanılan şekliyle Balkanlarda Gergövden, Türkiyede Hidrellez bayramı malesef günümüzde yukarıda anlatılanların pekçoğu uygulanmadan yaşanılmakta ve unutulmaya yüz tutmaktadır.

Tüm Pomak halkının ve bölge halklarının Gergövden bayramı kutlu olsun.

(συνεχ. από σ. 1)

ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΟΙ ΦΡΑΓΚΟΥΔΑΚΟ-ΔΡΑΓΩΝΕΣ

Ισχυρίστηκαν ακόμη ότι η σχολική διαρροή στον μειονοτικό πληθυσμό έχει περιοριστεί ραγδαία, εννοώντας μάλλον ότι *οφείλεται* στην παρέμβασή τους. Αυτό, αποτελεί προπαγανδιστική *διαστρέβλωση της αλήθειας*. Η διαρροή σταμάτησε, κυρίως, λόγω της αλλαγής των κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών στις μουσουλμανικές κοινωνίες και όχι εξαιτίας της παρέμβασης του Προγράμματος. Ίσως βοήθησε σε ένα *ελάχιστο βαθμό*, αλλά δεν αυτό που ανέστρεψε την ροή που δημιουργησε η ίδια η ζωή...

Όσο για τη στροφή στην ελληνική γλώσσα και στην επιλογή από τους μουσουλμάνους μαθητές των δημόσιων σχολείων αντί των μειονοτικών, και πάλι οι φραγκουδακο-δραγώνες, αλλοιώνουν την αλήθεια... Τόσο η πρώην πρωθυπουργός της Τουρκίας *Τανσού Τσιλέρ*, όσο και ο νυν πρωθυπουργός *Ταγίπ Ερντογάν*, προέτρεψαν δημοσίως τα παιδιά της μειονότητας *να μάθουν καλά ελληνικά*... Ακόμα και η σύζυγος του νυν πρωθυπουργού *Εμινέ*, στην πρόσφατη επίσκεψή της στην Ελληνική Θράκη, έπραξε το ίδιο. Πρόκειται λοιπόν για μια *πάγια πολιτική* των τελευταίων δεκαετιών της Μητέρας Πατρίδας και όχι της Μητέρας Φραγκουδάκη. Ας, σταματήσει η προπαγανδιστική εκμετάλλευση και σε αυτό το επίπεδο...

Πόσο *επιστημονικό θράσος και ανεπάρκεια* πρέπει να έχει κάποιος για να μιλά για δημοκρατικό σχολείο στη Θράκη, όπου συντελείται μία ΓΛΩΣΣΙΚΗ και ΠΟ-ΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ, αυτή των Πομάκων;

Ποιο δημοκρατικό σχολείο; Πρόκειται για φασιστικό σχολείο, για *εκπαιδευτικό-εθνοτικό απαρχαίντ* και μόνο αν είσαι ιδεολογικά *τυφλωμένος* σιωπάς και επαίρεσαι. Πώς μπορείς να κοιμάσαι ήσυχος όταν αγνοείς, νομιμοποιείς και θεμελιώνεις με τις πράξεις και το λόγο σου τη γενοκτονία; Δεν είσαι απλά συνυπεύθυνος, είσαι και εσύ ο ίδιος δράστης!

Όμως η επιστημονική ιστορία για την οποία ομίλησαν με περισσή έπαρση οι δύο κυρίες, καταγράφει το επιστημονικό και ιδεολογικό στίγμα που αφήνουν στη Θράκη και θα τους κατατάξει, *εκεί όπου τους αρμόζει*...

(συνεχ. από το φύλλο αριθ. 54/Ιούλιος 2011)

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΜΑΚΩΝ

Μέρος 2ο

ΕΘΙΜΙΚΟ – ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Η πομάκινη οικογένεια ήταν πατριαρχική, αλλά όχι ανδροκρατούμενη.

Άρθρο του
Ιμάμ Αχμέτ

Η γυναίκα – μητέρα και η γυναίκα – σύζυγος ήταν ιερό πρόσωπο και στα παλιότερα χρόνια η προσβολή τους σήμαινε θάνατος δια ροπάλου στο πίσω μέρος του κεφαλιού και διάλυση αυτού όπως το κεφάλι του φιδιού [zmiyna glava] κι αν υπήρχε βιασμός επιβάλλονταν το μαρτύριο του ευνουχισμού, πομακικού τύπου, περίπου σαν αυτό που εφαρμόζουν για τον ευνουχισμό των αρσενικών ζώων, δηλαδή διάλυσης των όρχεων και του σπερματικού πόρου με ξύλινη ειδική σφύρα και έπειτα ακολουθούσε η θανάτωση όπως προαναφέραμε. Η ίδια τιμωρία δεν επιβάλλονταν για την αδελφή ή την κόρη που ήταν σε ηλικία γάμου, διότι η οικογένεια θεωρούνταν συνυπεύθυνη, έπρεπε να προβλέψει

και να λάβει τα ανάλογα μέτρα.

Επίσης, ένα πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό γνώρισμα των Πομάκων και χτυπητή διαφορά με τους Τούρκους είναι ότι ανέκαθεν οι Πομάκοι ήσαν μονογαμικοί ακόμα κι όταν εξισλαμίστηκαν. Η πολυγαμία ήταν σπάνια περίπτωση στους Πομάκους και μόνο για σοβαρούς θρησκευτικούς λόγους έχουν συμβεί πολυγαμικοί γάμοι.

Η γυναίκα δεν πωλούνταν, δεν αγοράζονταν και δεν δωρίζονταν όπως στους Έλληνες με την προίκα, στους Τούρκους με τα φάλαρα και το μπασλίκ, στους Εβραίους με το δράχμα. Οι Πομάκοι δεν πληρώνουν την γυναίκα προ και κατά την διάρκεια του γάμου. Μόνο εφόσον χωρίζουν πληρώνει ο άνδρας την αποζημίωση του νικιάχ και αυτό επιβλήθηκε μετά τον εξισλαμισμό των Πομάκων.

Η ομοφυλοφιλία, η πορνεία η κτηνοβασία, τα νόθα τέκνα και τα διαζύγια ήταν υποτεταγμένα και σήμαινε οριστική αποβολή από την οικογένεια και την φυλή. Δεν έχει αναφερθεί λιθοβολισμός και μαστίγωμα Πομάκου για την αμαρτία της μοιχείας, παρόλο που ήταν ανέκαθεν πολύ θρήσκοι και πιστοί μουσουλμάνοι.

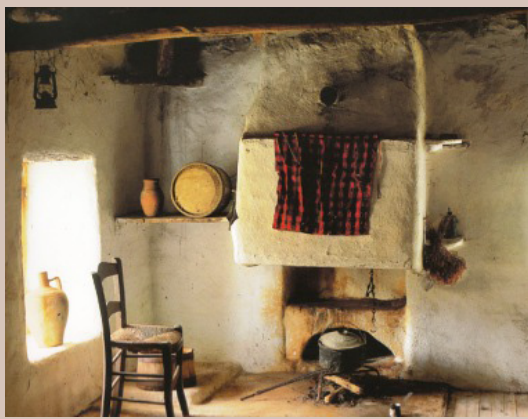
Η γυναίκα διάλεγε τον σύζυγο και ήταν απαραίτητη η συγκατάθεσή της. Ο άνδρας πρόσφερε την στέγη, τα ζώα και τα χωράφια και η γυναίκα την προίκα μέσα στο σπίτι. Η πομάκινη παροιμία λέει ότι το θηλυκό πουλί κτίζει την φωλιά και η πομάκα γυναίκα ήταν η διαχειρίστρια [dumovnitsa] της οικογένειας, είχε απόλυτο έλεγχο στην τάξη, στην ευημερία και στη συντήρηση της οικογένειας κι αυτό της προσέδιδε κύρος και υπόληψη στην κοινωνία. Μετά τον θάνατο ενός συζύγου, ο άλλος κληρονομούσε το σύνολο της περιουσίας, εφόσον είχε παιδιά και το μισό αν δεν είχε παιδιά, το δε υπόλοιπο μισό το κληρονομούσαν μόνο οι γονείς του θανόντος συζύγου εφόσον ζούσαν, προκειμένου να έχουν πόρους για να ζήσουν. Ο υιός και η νύφη είχαν την υποχρέωση να γηροκομούν τους γονείς εκατέρωθεν. Τα αδελφια και υπόλοιποι συγγενείς δεν κληρονομούσαν τον αδελφό ή την αδελφή. Αυτό το κληρονομικό δικαίο ίσχυε μόνο στους Πομάκους και ήταν αντίθετο στο ισλαμικό δικαίο των Τούρκων και του αστικού δικαίου των άλλων λαών της περιοχής των Βαλκανίων. Η Ελλάδα τηρεί ακόμα αυτό το δικαίο, που είναι προσαρμοσμένο με το ισλαμικό σερία και οι μουφτείες λειτουργούν με αυτό. Τώρα που αυξήθηκε ο αριθμός των μουσουλμάνων δικηγόρων στην Θράκη, θέλουν να καταργηθεί η Οθωμανική γραφή και η σερία από τις Μουφτείες, με προτροπή του προξενείου Κομοτηνής και να είμαστε εντελώς όμοιοι με τους Τουρκαλάδες. Η Ελλάδα δεν πρέπει να επιτρέψει να χαθεί ο θεσμός αυτός που ισχύει από το έτος 1913, που έχει ρίζες παλιές όσο και οι Πομάκοι και είναι μία χτυπητή διαφορά με τους κεμαλιστές της Τουρκίας.

Η οικογένεια ανήκε αποκλειστικά στον άνδρα πατέρα, σύζυγο και τέκνα, αγόρια και κορίτσια ακόμα και οι νύφες, έφερναν το όνομα του πατέρα συζύγου. Η σύζυγος του Αχμέτ γινόταν [Ahmetka, Ahmetova], του Χασάν [Hasanka, Hasanova] και του Ραμαδάν [Ramadanka, Ramadanova]. Οι γονείς τον δύο νεόνυμφων συζύγων γινόταν παππούς και γιαγιά [baba, datku ή dedu] και έτσι αποκαλούνταν και προσφωνούνταν. Ο μεγάλος αδελφός [batü] και η μεγάλη αδελφή [bula]. Αυτός ο τρόπος προσφωνήσης δεν υπάρχει σε καμία άλλη φυλή της περιοχής. Άμα υπάρχει τότε και αυτοί είναι Πομάκοι.

ΤΟ ΠΟΜΑΚΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Οι Πομάκοι κατοικούσαν πάντοτε σε χωριά [sela] με πολλούς σκόρπιους οικισμούς [selista, mahali], σε χαμηλές ισόγειες λιθόκτιστες καλύβες [kolibi] και δωρόφες οικίες κτισμένες με πέτρες. Ο ισόγειος όροφος με πλεχτό τοίχο από πέτρες και πηλό [gatma] ή ξύλο και πηλό [pletenitsa] και ονομαζόταν [dam], με ξυλότυπες οροφές και στέγες σκεπασμένες με άχυρα σικάλεως [slamarnik], που είναι τα πιο ανθεκτικά στις καιρικές μεταβολές, δροσερά το καλοκαίρι και ζεστά τον χειμώνα. Τα σπίτια ήταν πάντοτε δίπλα σε δάσος και πηγή νερού.

Η εσωτερική διαρρύθμιση ήταν προσαρμοσμένη στις ανάγκες της οικογένειας. Η οικογένεια και τα ζώα, όπως η αγελάδα που αρμέγανε, το άλογο που φορτώνανε, μένανε μαζί και κάτω από την ίδια στέγη. Η ισόγεια καλύβα ήταν μοιρασμένη σε τμήματα [koçure] όπου έμεναν τα ζώα και τμήμα [staye] όπου έμενε η οικογένεια.

Πομακικό σπίτι

Η τουαλέτα και το πλυσταριό [miyalu] ήταν έξω στον αυλόγυρο [dvor, pregrada] και κάτω από υπόστεγο [suzina, saçek]. Η καλύβα είχε πάντοτε δύο εξόδους, μία μικρή πόρτα [vrata] για να μπαينوβγαίνουν οι άνθρωποι και μία μεγάλη δίφυλλη πόρτα [kariye] για να μπαينوβγαίνουν τα ζώα. Άμα ήταν σε χωριό είχε ένα παράθυρο [videlnik] στο ύψος του κεφαλιού ενός ανθρώπου για να μην φαίνεται μέσα η οικογένεια απ' έξω και άμα ήταν στο βουνό είχε ένα φεγγίτη στην οροφή [videnvitsa] για προληπτικούς λόγους και αυτό αποτελεί χαρακτηριστική διαφορά από τις υπόλοιπες καλύβες των γύρω λαών της περιοχής.

Στη δωρόφη οικία, το ισόγειο χρησίμευε για τον εγκλεισμό των ζώων και ονομαζόταν [dvor, rotun ή rodnik] και ο επάνω όροφος χρησίμευε για κατοικία της οικογένειας. Είχε τα υπνοδωμάτια [staye] και σε γωνία αντίθετη προς την Μέκκα το λουτρό [hamam], την κουζίνα με το τζάκι [ogniste, pes] κρεμασμένο προς τα έξω για να μην παίρνει φωτιά, το σαλόνι [oder, hanay], η κρυφή αποθήκη με καταπακτή [vataršnitsa], κρεμάμενο προς τα έξω πλυσταριό [miyalnik] και ειδικός χώρος για τα γαλακτοκομικά προϊόντα [mandrilo] της οικογένειας. Το ταβάνι ήταν μισός κλειστός και μισός ανοικτός αποθηκευτικός χώρος. Στο ανοικτό μέρος κρεμούσαν τα τουλούμια [mehve] με βούτυρα [maslo], με μυτζήθρα [ulaşik], με στραγγιστό γιαούρτη [brano mleku], το ειδικό παστό κρέας με κόκαλα [pastirma] που είναι παγκόσμια μοναδικότητα των Πομάκων, αντέχει σε όλες τις καιρικές συνθήκες και όλες τις εποχές του χρόνου και με τον ειδικό τρόπο παραγωγής καβουρμά [pitare] και ο κλειστός χώρος καλά φυλασσόμενος, ήταν για αποθήκευση των σιτηρών [jito].

Στα πομάκικα σπίτια επίπλωση δεν υπήρχε. Το πάτωμα του δωματίου ήταν στρωμένο με μίγμα από άχυρα κομμένα και πηλό, για να μην μπορούν να μπαίνουν τρωκτικά και ερπετά. Στρωνόταν από επάνω ψάθα ως μόνωση, κιλίμια φτιαγμένα συνήθως από τρίχα κατσικίσια και μάλλινα ή κουρελού. Οι Πομάκοι κάθονταν κατά γης και πάνω σε μαξιλάρια [şilte] γεμισμένα από μαλλί, σε γιορτινές μέρες στρώνανε κατά γης χαλί φτιαγμένο από κατσικίσια τρίχα [halista, postilatsi], που χρησίμευε και για στρώμα. Τα σκεπάσματα [prokřina] ήταν όλα μάλλινα χωρίς σεντόνια και όταν έκανε πολύ κρύο στρώνανε δέρματα [koje, postakiye], προβιές, τις οποίες πολλές φορές χρησιμοποιούσαν για να κάθονται οι ξένοι επισκέπτες, αφού πρώτα τις βάφανε με χτυπητά ανοικτά χρώματα. Θεωρούνταν τιμή στον ξένο να του προσφερθεί προβιά και αρχοντιά πάνω στο σαμάρι του αλόγου για να καβαλάς. Τα υπόλοιπα δέρματα από τα ζώα τα φτιάχνανε τσαρούχια [tsarvule] ή τουλούμια, για να αποθηκεύουν τα βούτυρα και τα τυριά ή σαμάρια, σέλες, ζωστήρες και μεντεσέδες για τις πόρτες.

ΠΟΜΑΚΙΚΑ ΦΑΓΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Η ζωή των Πομάκων ήταν λιτή, απλή και πολύ φυσική. Το φαγητό ήταν απλό, καλομαγειρεμένο και πολύ νόστιμο. Βασική τροφή ήταν ζωικής προέλευσης γάλα, τυρί, βούτυρο, αυγά, γιαούρτι, κρέας βραστό, ψητό και παστό, ψωμί ως επί το πλείστον από καλαμπόκι, 4 είδη ψωμιού, από σίκαλη 2 είδη ψωμιού και στις γιορτές μόνο σιταρένιο. Το ρύζι και το σιτάρι θεωρούνταν είδος πολυτελείας για τους Πομάκους και προσφέρονταν σε μπαϊράμια και γάμους. Το καθαρά πομάκικο καλαμποκίσιο ψωμί είναι η πίτα που ονομάζεται [piturka] και σιταρένιο πομάκικης μοναδικότητας το [kaşnik]. Τρώγανε καθισμένοι κατά γης, το φαγητό πάνω σε ξύλινο, κοντό κυκλικό τραπέζι [sofrahik], σεβρισιμένο σε μεγάλο χάλκινο σκεύος [sahan] ή σκαλιστό ξύλινο [panitsa] σκεύος ή σε πήλινο [kaleno]. Ποτήρια δεν υπήρχαν και πίνανε από μαστραπά [şevsek, şümşek]. Τα κουτάλια ήταν ξύλινα [darvini lajitse], υπήρχε η ξύλινη κουτάλα [çeşe] ή μπακιρένια γανωμένη [gevgir]. Τα αϊράνια και τα χοσάφ τα πίνανε από χάλκινο σκεύος το [tas, kavuk]. Το ψωμί τυλιγόταν και φυλαγόταν σε μάλλινο υφαντό το λεγόμενο [misal].

(συνεχ. από σ. 1)

Ερώτημα προς τον κ. Θύμιο Σιώκο

Δεν ξεχνάμε ότι όταν το Κέντρο Πομακικών Ερευνών έδινε τη μάχη της αποτίναξης του **τουρκικού ζυγού**, ως νομάρχης Ροδόπης εμφανιζόταν στα ορεινά και με στεντόρεια φωνή φώναζε από μικροφώνου στα πανηγύρια (Ακρίτας/Αλάνας/Αλάντεπέ), ότι δεν θα επιτρέψει σε κανέναν να ... αγγίζει την πολιτιστική ... ταυτότητα της μειονότητας. Εισέπραττε τότε τα ουρανομήκη χειροκροτήματα (και τις ψήφους) των ανθελλήνων τουρκοφρόνων, οι οποίοι έκλεψαν το πανηγύρι από τους Πομάκους, αλλά κ. **Α. Γιαννακίδης** συμμαχούσε μαζί τους και έβαζε την ταφόπλακα του Πομάκικου πανηγυριού.

Δυστυχώς, είναι τόσα πολλά τα στοιχεία που διαθέτουμε για τον νυν περιφερειάρχη (και πρώην νομάρχη Ροδόπης), που θα χρειαζόταν **ειδικό αφιέρωμα** της **Ζαγάλιστα**, για να περιγραφεί ο ρόλος του.

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΠΟΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΑ

Διαβάζουν οι χριστιανοί συμπολίτες μας στις εφημερίδες, για τουρκικούς συλλόγους (όπως ο **Σύλλογος Αλληλεγγύης Τούρκων Δυτικής Θράκης**), που σκοπό έχουν την στήριξη των «ομοεθνών» τους στην ελληνική Θράκη. Στις μεγαλύτερες πόλεις της Τουρκίας (Κωνσταντινούπολη, Προύσα, Σμύρνη κτλ) και σχεδόν στις πιο πολλές πόλεις της Γερμανίας, αλλά και άλλων ευρωπαϊκών χωρών, βρίσκουμε και από έναν **τουλάχιστον** τέτοιο σύλλογο.

(συνεχ. στη σ. 4)

Ορολογίας άθλοι! Περί *δυτικής* Θράκης και άλλων τινών ονομασιών Η Περιφέρεια ... *Θράκης* και *Ανατολικής* *Μακεδονίας*

Ονομάτων Επίσκεψις, αρχή σοφίας...Πού βρίσκεται σήμερα αυτή η σοφία; Ποιος την εκπάτρισε από τη Θράκη; Ζούμε σε ένα τόπο, στόχο της Τουρκίας, όπου η οικονομική και πολιτική της επιρροή γιγαντώνεται και οι εκλεγμένοι βουλευτές,

Μουσείο της Λωζάνης στο Καραγάτς (παλιά Ορεστιάδα)

δήμαρχοι κλπ κλπ, είτε διακατέχονται από αντικειμενική πνευματική ανικανότητα αντίληψης των εξελίξεων, είτε τις αντιλαμβάνονται αλλά με πρόστυχο τρόπο τις αποσιωπούν, τις εκλογικεύουν, ακόμα και τις εκμεταλλεύονται για το προσωπικό τους πολιτικό και οικονομικό συμφέρον.

Ως σύνολο, όχι μόνο δεν αντιλαμβανόμαστε τους κινδύνους που εγκυμονεί η πολυεπίπεδη *εισβολή της Τουρκίας στη Θράκη*, αλλά είμαστε ανίκανοι ακόμα και να ονοματίσουμε ορθά αυτή την περιοχή.

Συχνότατα και ανοήτως, υιοθετούμε τον όρο *Δυτική Θράκη* με όλο το συμβολικό-αλτρωτικό φορτίο που φέρει στην τουρκική βιβλιογραφία και στον καθημερινό κυρίαρχο πολιτικό λόγο. Η τουρκική πλευρά ποτέ δεν θα χρησιμοποιήσει τον όρο Θράκη, χωρίς τον γεωγραφικό προσδιορισμό «*δυτική*». Είναι ένα τρόπος για να αποφύγει τον εθνικό προσδιορισμό της περιοχής, ως ελληνικής. Στο θέμα θα αναφερθούμε μελλοντικά αναδεικνύοντας πολλές πτυχές του.

Τα περί Τούρκων της Θράκης που χρησιμοποιούν οι ίδιοι οι χριστιανοί, είναι επίσης μία σοβαρή παραποίηση της, αλήθειας αλλά και προσβολή προς εμάς τους Πομάκους. Πολλοί χριστιανοί συμπολίτες, μετά από τόσες δεκαετίες, συνεχίζουν να μας *ταντίζουν με τους Τούρκους*. Γιατί μετά παραπονιούνται όταν οι ίδιοι οι Τούρκοι θέλουν να μας εκτουρκίσουν; Δεν έχει προηγηθεί ο εκτουρκισμός μας μέσα στη συνείδηση των ιδίων των χριστιανών;

Αλλά, ας αφήσουμε τους Πομάκους και ας δούμε άλλα παραδείγματα. Πόσοι σήμερα στην Ελληνική Θράκη, χρησιμοποιούν τον όρο *Νέα Ορεστιάδα*; Η συντριπτική πλειοψηφία ομιλεί απλά για Ορεστιάδα, θάβοντας έτσι την ιστορική μνήμη του *Καραγάτς* του επινείου της Αδριανουπόλεως, το οποίο μετά την απελευθέρωση της Ανατολικής Θράκης, είχε ονομαστεί *Ορεστιάδα*. Οι κάτοικοί του, μετά τον ξεριζωμό εγκαταστάθηκαν στην άλλη πλευρά των συνόρων και ίδρυσαν τη σημερινή Νέα Ορεστιάδα.

Ενώ οι Έλληνες επιφυλάσσουν αυτή την συμπεριφορά στην ιστορία τους, οι Τούρκοι ίδρυσαν στο Καραγάτς (Ορεστιάδα), *Μουσείο της Συνθήκης της Λωζάνης*, για να μην ξεχαστεί η μνήμη, όπου μάλιστα συρρέουν δεκάδες τουρκικά σχολεία και ενημερώνονται για την απώλεια της δυτικής Θράκης, η οποία σήμερα ανήκει στους Έλληνες...

Είναι μεγάλος ο κατάλογος των ονομάτων, η επίσκεψις των οποίων αποκαλύπτει την έλλειψη σοφίας. Θα κλείσουμε επί του παρόντος με το εξής ερώτημα. Γιατί, η Περιφέρεια *Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης*, ονομάζεται έτσι, αντί να ονομασθεί Περιφέρεια *Θράκης και Ανατολικής Μακεδονίας*; Η Ανατολική Μακεδονία είναι ένα μικρό τμήμα της Μακεδονίας, ενώ αντίθετα η Ελληνική Θράκη είναι ενιαία διοικητική ενότητα εντός του Ελληνικού εδάφους.

Πότε το *μερικόν* προηγείται του *όλου*; Και πού είναι οι μεγαλοστομίες, οι φανφαρόνικες ρητορείες και οι πολύχρωμες αφίσες περί *Μεγάλης Θράκης*, πανάρχαιου πολιτισμού και λοιπές κορώνες; Αυτή η ... Μεγάλη Θράκη ούτε καν πρώτη δεν είναι στην διοικητική ονομασία της περιοχής; Τόσο μεγάλη είναι; Ή τόσο μικροί οι ονοματοδότες της και μερίδα των υπνωτισμένων κατοίκων της;

(συνεχ. από σ. 3)

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Η στήριξη αυτή στο εσωτερικό και στο εξωτερικό έχει πολλές μορφές: Οικονομική προς τους εδώ συλλόγους, στις εκδηλώσεις τους, αλλά και σε μεμονωμένα άτομα (μερικοί έχουν πλουτίσει και κυκλοφορούν με πολυτελείς ... μερσεντές). Πολιτική υποστήριξη. Εντυπωσιακό είναι το παράδειγμα τραμπουκισμού σε βάρος των Πομάκων που πήγαν να παρακολουθήσουν τη Συνάντηση Πομάκικου Πολιτισμού και Τέχνης στην Κωνσταντινούπολη στις 23.01.10 που διοργάνωσε ο Πομάκος *Νιχάτ Τσολάκ*, με καταγωγή από την Άνω Βυρσίνη. Επενέβη ο *Σύλλογος Αλληλεγγύης Τούρκων Δυτικής Θράκης* με τραμπουκισμούς, διέλυσε την εκδήλωση και έπειτα εξέδωσε πανηγυρική ανακοίνωση. Ηθική υποστήριξη. Με διάφορες ανακοινώσεις περί αυτονομίας της Δυτικής Θράκης κ.α. Κοινωνική υποστήριξη. Αδελφοποιήσεις δήμων και χωριών με τουρκοφανείς της ελληνικής και βουλγαρικής Θράκης. Επαγγελματική υποστήριξη. Παροχή εργασίας σε φανατισμένους γενίτσαρους κτλ

Απέναντι σε όλα αυτά ποια είναι η στάση της ελλαδικής κοινωνίας, αλλά και των ομογενών στο εξωτερικό; Το πρώτο πράγμα που μπορεί να ακούσεις από έναν Νεοέλληνα είναι ότι έγραψε ... *άρθρο* για τους Πομάκους! Αυτό θεωρείται ... *επαναστατική πράξη*, ενέργεια στήριξης. Αυτή η ενέργεια θα έπρεπε να αποτελεί έναν από τους τελευταίους κρίκους στήριξης των Πομάκων. Δυστυχώς, εκατό χρόνια να περάσουν και χιλιάδες άρθρα να γραφτούν από τους χριστιανούς συμπολίτες μας σε εφημερίδες, περιοδικά, ίντερνερ, φέιςμπουκ, τίποτα δεν θα αλλάξει. Όπως δεν έχει αλλάξει και τόσες δεκαετίες άλλωστε. Το μόνο που θα συνεχίζεται θα είναι ο εκτουρκισμός.

Πολλές φορές αναρωτηθήκαμε τι πράττουν τα ... ευαισθητοποιημένα εθνικώς σωματεία των *αποδόμων χριστιανών Θρακών*, κυρίως στη Γερμανία. Εκτός από χορούς και συνεστιάσεις, τι έχουν κάνει μέχρι σήμερα; Δεν υπέπεσε στην αντίληψή τους ότι τα σωματεία των εκ Θράκης τουρκοφρόνων είναι πανταχού παρόντα, σε κάθε ευρωπαϊκό όργανο που ασχολείται με μειονότητες και με ανθρώπινα δικαιώματα; Τα ψεύδη που διασπείρουν σε όλη την Ευρώπη για την κατάσταση στην στη Θράκη, δεν τους ενοχλούν; Έχουν πιο μεγάλη σημασία οι *χοροί* και τα *γλέντια*;

ΘΑΣΙΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΟΛΑΓΝΕΙΑ

Το να επιδιώκουν τα νησιά να έλξουν τουρίστες από τις γειτονικές χώρες είναι επιβεβλημένο. Το να εκδίδουν φυλλάδια και άλλο υλικό προβολής στις γλώσσες των χωρών αυτών, είναι επίσης απαραίτητο. Όμως η διαχείριση του υλικού όταν επαφίεται σε ανθρώπους που έχουν μαύρα μεσάνυχτα για τις ιδιαιτερότητες της Θράκης, τότε κάτι δεν πάει καλά.

Αναφερόμαστε στο τουριστικό περίπτερο του Συλλόγου Ενοικιαζομένων δωματίων Θάσου (στη διάρκεια της Εμπορικής Έκθεσης *Θράκη* στην Κομοτηνή), όπου η τουρκική γλώσσα (υποτιτλισμός) στα ντοκυμαντέρ, είχε την τιμητική της...Όταν ρωτήθηκε ο υπεύθυνος σε ποιους απευθύνεται, απάντησε στους Τούρκους...Όταν τον ρωτήσαμε πόσους Τούρκους έχει δει στην Έκθεση, και εάν έχει υποτιτλισμό και στα Πομάκια, δεν είχε απάντηση...

Το περίπτερο της... Θάσου

ΧΑΡΙΣΤΕ ΤΗ ΖΑΓΑΛΙΣΑ!

Μία επιλογή *δώρα* για φίλους. θα μπορούσε να είναι η ετήσια συνδρομή της *Ζαγάλιστα*! Ενημερώστε μας και το πρώτο φύλλο της εφημερίδας που θα αποσταλεί, θα συνοδεύεται από ενημερωτική επιστολή για το *ποιος χάρισε* την ετήσια συνδρομή στο νέο αποδέκτη

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ ΠΡΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Είναι επιβεβλημένο, να *ευχαριστήσουμε* όλους τους συνδρομητές μας, οι οποίοι μετά από την υπενθύμιση για την ανανέωση των συνδρομών, ανταποκρίθηκαν άμεσα. Το εκλαμβάνουμε ως ... ψήφο εμπιστοσύνης προς την εφημερίδα μας, η οποία δεν αποτελεί *κερδοσκοπικό όργανο*, αλλά εργαλείο *ιδεολογικού αγώνα*. Για το λόγο αυτό, ποτέ δεν έχουμε καταχωρήσει διαφήμιση ή άλλη επ αμοιβή ανακοίνωση ή κείμενο. Δεν έχουμε καμία *ΑΠΟΛΥΤΩΣ* οικονομική υποστήριξη από *KANENAN*, παρά μόνο από *ΕΖΑΣ*, τους συνδρομητές.

Η ανταπόκρισή σας αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία, αν αναλογιστούμε ότι η οικονομική κρίση έχει πλήξει τους πάντες.

Υπάρχει μία μικρή μερίδα συνδρομητών μας η οποία *δεν ανανέωσε* την συνδρομή. *Ελπίζουμε* ότι θα το πράξει και αυτή.

Στο κάτω μέρος του λευκού αυτοκόλλητου, με τη διεύθυνση του κάθε συνδρομητού, αναγράφεται η *ημερομηνία λήξης της συνδρομής*. Από εκεί μπορείτε να ενημερώνεστε για το πότε έχει λήξει.

Στο εξής, επάνω στο αυτοκόλλητο, θα σημειώνεται και με *φωσφορίζοντα κόκκινο* χρώμα η ημερομηνία της συνδρομής που έχει λήξει. Εάν, δυστυχώς, υπάρξουν περιπτώσεις, μη ανανέωσης για μεγάλο χρονικό διάστημα, θα υποχρεωθούμε να *διακόψουμε* την αποστολή.

Οι συνδρομές μπορούν να κατατίθενται στις τράπεζες EUROBANK ΕΘΝΙΚΗ ή μέσω ΕΛΤΑ.

Ευχαριστούμε και πάλι!

ΖΑΓΑΛΙΣΑ

Μηνιαία έκδοση

Ιδρυτής/Εκδότης: *Κέντρο Πομακικών Ερευνών*, Διευθυντής: Ιμάμ Αχμέτ, Εκτύπωση: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ Α.Ε., Διεύθυνση : Εφημερίδα Ζαγάλιστα, Τ.Θ.1289 Θρυλόριο, 691 00 ΚΟΜΟΤΗΝΗ, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: kepoer@yahoo.gr, Ιστότοπος: www.zagalisa.gr, Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6988.448.432, Ποσό Ετήσιας Συνδρομής 20€, Αρ. Λογαριασμών Τραπεζών: Eurobank 0026-0464-32-0100056534, Εθνική 378/365735-37 (Παρακαλούμε ζητάτε ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ από την Τράπεζα την αναγραφή του ονοματεπώνυμού σας ως αιτιολογία κατάθεσης)